

Afrapportering til Slots- og Kulturstyrelsen

Projekt navn

“Vejledning i multimodalitet, en kobling mellem PLC og folkebibliotek”

Projekt nummer

J.nr: BUP.2015-0087

Projekt tid

Januar 2016 - februar 2018.

Projekt baggrund

Projektet er udsprunget af et initiativ taget af Gåsetårnsskolens (herefter GS) Pædagogiske Læringscenter (herefter PLC) i Vordingborg, der indledte et samarbejde mellem CFU, UCSJ, nu Professionshøjskolen Absalon (herefter PHA) og de lokale folkebiblioteker i Vordingborg (herefter VF). GS har været projektejer og PLC projektleder.

Projektet er finansieret af midler fra kulturstyrelsen, indstillet fra Ministeriet for Børn, Undervisning og ligestilling, fordi opgaverne for PLC i forbindelse med folkeskolereformen har fået nye og ændrede opgaver. Blandt andet understreges det i lovteksten, at “Det pædagogiske læringscenter... samarbejder med folkebiblioteket” (§19, stk. 2), og i bekendtgørelsen for de pædagogiske læringscentre sættes fokus på PLCs rolle i forhold til at udvikle og understøtte læringsrelaterede aktiviteter - bl.a. i samarbejde med eksterne parter.

Projektet "Vejledning i multimodalitet, en kobling mellem PLC og folkebibliotek" har haft to sigter.

Projektet skulle dels udarbejde undervisningsmateriale og modeller for, hvordan man kan undervise i kritisk arbejde med multimodale tekster, og skulle samtidig udvikle modeller for, hvordan PLC kan samarbejde med lokale folkebiblioteker med et fagdidaktisk sigte mhp. at styrke samarbejder mellem skole og andre aktører i lokalsamfundet og derved skabe en merværdi i forhold til, hvis hver enkelt aktør alene skulle udvikle dette.

Dertil skulle man i projektet udvikle undervisning, der udvikler elevernes kommunikationskritiske kompetence i forhold til multimodale tekster i de to fag dansk og historie. Begge formål er yderligere udfoldet i dels [undersøgelsesrapporten](#) og [projektansøgningen](#).

Projektafvikling

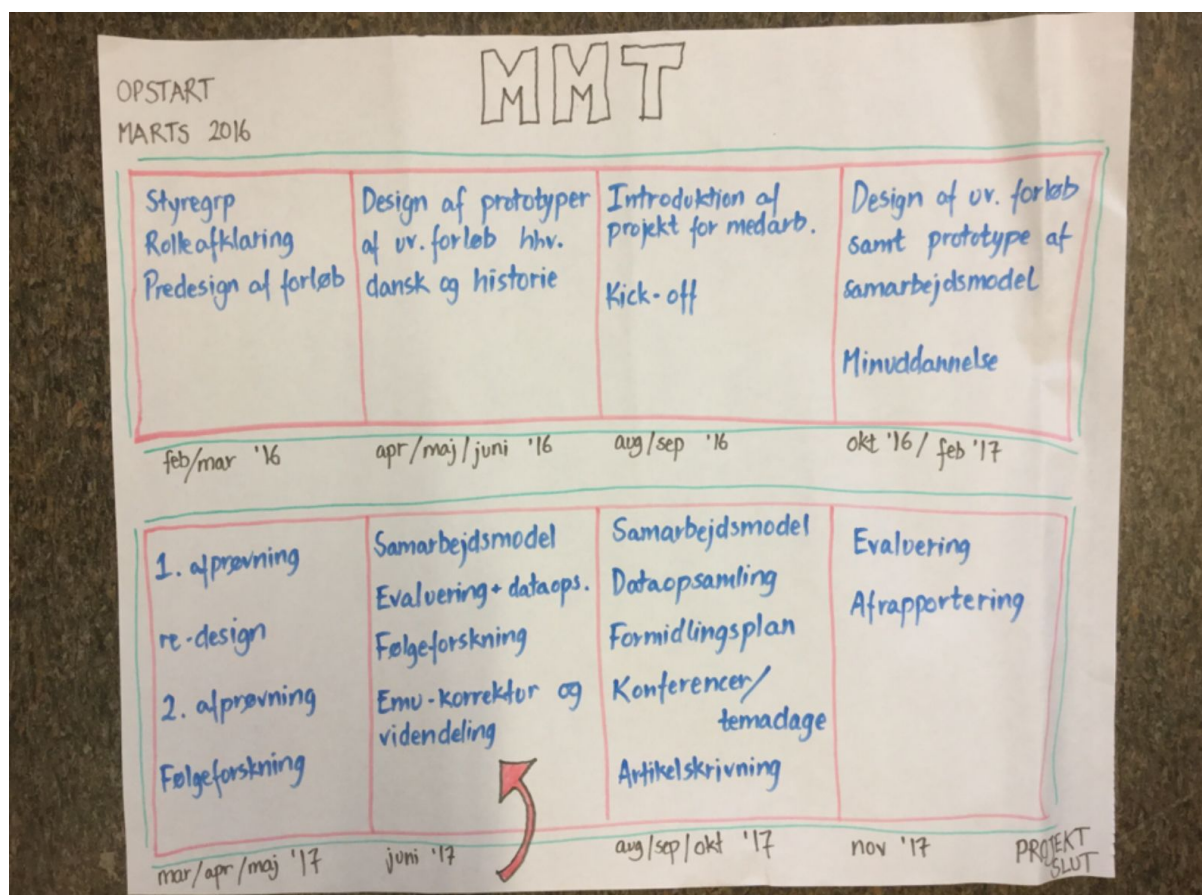
MMT- projekt Gåsetårnskolen, Vordingborg Kommune.

Projektet blev i januar 2016 bevilget penge fra Kulturstyrelsens puljemidler til at gennemføre projektet med titlen: *Vejledning i Multimodalitet - en kobling mellem PLC og Folkebiblioteket.*

De to helt konkrete målsætninger for projektet var

- At parterne i samarbejde udviklede, afprøvede og evaluerede konkrete undervisningsforløb i multimodale tekster i hhv dansk og historie - og

- At parterne udviklede en model for samarbejde ml. undervisnings- og kulturinstitutioner

Grafisk overblik over projektets løbetid

Februar - marts 2016: Styregruppen blev nedsat og en rolleafklaring parterne imellem Gåsetårnskolen og Vordingborg Folkebibliotek blev drøftet. Projektleder og projektkonsulent udarbejdede predesign af projektets forløb.

April - juni 2016: Design af prototyper af undervisningsforløb i hhv. dansk og historie samt design af prototype af samarbejdsmodel. Statusrapport til Styrelsen.

August - september 2016: Introduktion af projekt for deltagende medarbejdere – dels

skriftligt, dels ved en kick-off-dag med oplæg omkring multimodalitet og udvikling af PLC samt workshop for deltagerne.

Oktober 2016 - februar 2017: Udvikling og design af undervisningsforløb i hhv. dansk og historie samt design af prototype af samarbejdsmodel. Undervisningsforløb lægges på læringsplatformen 'minuddannelse.net' til brug for kommende afprøvninger. Statusrapport til Styrelsen.

Marts - maj 2017: 1. afprøvning af undervisningsforløb, re-designperiode samt 2. afprøvning. Følgforskning tilknyttes for observation, kvalitetssikring samt indsamling af empiri ift undersøgelsesrapport.

Juni 2017: Evaluering og dataopsamling. Korrektur på undervisningsforløb til EMU. Forløb kvalitetssikres via konsulenter i UVM. Forløbene sikres og lægges på 'minuddannelse.net' med endelige justeringer og rettelser. En del projektdeltagere har på dette tidspunkt forladt projektet grundet jobskifte. Dette betyder en del turbulens og løse ender, men projektet holdes dog sammen via gennemgående deltagere, bl.a. projektleder fra Gåsetårnskolen og projektkonsulent fra CFU. Statusrapport til Styrelsen.

August - november 2017: Dataopsamling, empiri-analyse, samarbejdsmodel, formidlingsplan. Artikelskrivning påbegyndes. Samarbejdsmodellen drøftes ved faciliterende arbejds møder. Projektet bevilges forlængelse til 15. februar 2018. Samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen vedr. knaster.

December 2017- februar 2018: Evaluering og afrapportering. Følgforskning afleverer undersøgelsesrapport. Endelig formidlingsplan. Forløbene formidles på konferencer og temadage. Artikelskrivning. Statusrapport til Styrelsen.

Februar 2018: Endelige leverancer afleveres. Undervisningsforløb lægges på EMU. Projekt slut. Endelig afrapportering med deadline 15. maj 2018.

Projektets hovedkonklusioner/resultater

En uddybning og grundigere analyse af projektets gennemførelse og resultater kan ses i [undersøgelsesrapporten](#).

Samarbejdet mellem PLC/skolen og Folkebiblioteket

Bibliotekarerne har ind imellem oplevet udfordringer i forhold til at vinde fodfæste i skolens rum, mens lærerne generelt har været glade for samarbejdet, men oplever også, at bibliotekarerne har brug for støtte i forhold til at undervise i skolen, og at det fungerer bedst, hvis lærerne var til stede og kunne støtte bibliotekarernes undervisning. Eleverne har især oplevet, at de to faggrupper kunne supplere hinanden, men også, at det somme tider var

sværere at forstå bibliotekarerne. De oplevede, at bibliotekarerne kunne virke lidt mere nervøse for at stå foran klassen.

Generelt er erfaringerne fra dette projekt i forhold til samarbejdet med folkebibliotekerne, at

1. samarbejdet har givet merværdi for både lærere, elever og bibliotekarer
2. at de forskellige faggrupperes specialistviden supplerer hinanden godt
3. det er meget vigtigt, at alle involverede parter er med i udviklingen af samarbejdet fra start af, og at alle parter bliver hørt og får mulighed for at bidrage med hver deres faglighed, og især, at man husker at inddrage bibliotekarerne i skolens rum
4. det er vigtigt, at man udveksler en viden om hinandens fagligheder, det kan være en god hjælp for bibliotekarerne, før de skal stå i et klasselokale og undervise
5. man bruger tid på relationsopbygning før selve projektet går i gang

Arbejdet med multimodale tekster

Alle parter, men her især lærere og elever, har oplevet stor merværdi i forhold til udviklingen af kritisk kommunikationsanalyse. Det ses at

1. det fælles og ret overordnede begrebsapparat og metasprog fylder meget i forløbet og hos eleverne
2. der er fundet en balance mellem at udrulle et alt for omfattende og abstrakt metasprog og begrebsapparat, og så at tilbyde både elever og lærere et metasprog, som kan fungere som et redskab for dialog, spørgsmål og debat om teksterne
3. eleverne stilladseres med baggrund i det tilrettelagte scenarie med udgangspunkt i modeltekster og 'produktionsguides'
4. eleverne er i stand til at reflektere og forklare de multimodale valg, de har truffet.
5. analyse- og produktionsfaserne har været betydningsfulde
6. eleverne bevæger sig på et 'tekstformåls- og designniveau', når de taler om- og tager valg til deres tekster men ikke i så høj grad forholder sig til de enkelte modaliteters udtrykspotentialer.
7. forløbets multimodale fokus har også givet anledning til, at lærerne har tænkt i andre afleveringsformer end skriftsprog - fx viser den auditive refleksionslog sig at have særlige potentialer.

Projektets udbredelsesmuligheder

Samarbejdet mellem folkebiblioteker og PLC: anbefalinger

Ved at undersøge samarbejdet i andre kommuner kan vi se, at et velfungerende samarbejde ofte er baseret på personkontakt, og vi anbefaler, at man sikrer en organisatorisk ramme omkring samarbejdet, så det kan bæres videre uanset, hvem der står bag det.

Projektet har affødt en række ideer og forslag til videre samarbejde, som man evt. kan arbejde videre med. Det kunne være personale fra biblioteket på skolens PLC i perioder eller med faste intervaller, at skolen i højere grad stiller sig til rådighed for bibliotekets viden og vidensudbredelse, fx med oplæg om kildekritik, forløb om informationssøgning, det kunne være søgsmart.dk, og inspirerende bogcaféer, hvor bibliotekaren præsenterer en snes

bøger til fritidslæsningen. For at udvikle unges litteraturforståelse, kunne man desuden få dem til at deltage i Guidet Læsning i små grupper afholdt af en trænet bibliotekar. For at fremme deres kulturforståelse, kunne et projektforsløb med ungdomskulturfag holdt udenfor skolen, fx på biblioteket være en samarbejds mulighed. Og derudover kunne skolerne forpligte sig til at deltage i X antal nationale kampagner som Smart parat svar quizen, forskningens døgn o.l.

Arbejdet med multimodale tekster: anbefalinger

Erfaringerne fra elevernes oplevelse af at kunne ændre sin tekst og arbejde eksperimenterende med den, kan trækkes over og bruges i tekstarbejdet i andre genrer og fag. Bibliotekerne har også stor mulighed for at understøtte denne proces, idet det er en del af bibliotekets formål at udvikle elevernes kritiske søgekompetence og derved understøtte deres tekstproduktion.

Vores projekt viser, at elevernes kompetence og refleksioner over modaliteternes samspil har været velfungerende, mens de ikke har haft så stor fokus på at arbejde med de enkelte modaliteters udsigelsesmuligheder. Arbejdet med også at udvikle enkeltmodaliteterne ville være noget, man også kunne arbejde med i sådan et projekt, vi her beskriver, men det har der ikke været mulighed for indenfor den tidsramme, projektet har været afviklet under.

Vi kan se, at eleverne ofte har gjort sig meget kvalificerede refleksioner over deres valg, som ikke umiddelbart kan ses i produkterne, hvilket kan pege på, at lærere i højere grad skal høre elevernes refleksioner i løbet af processen og ikke kun vurdere det endelige produkt, når elevers arbejde skal vurderes.

Det var i projektet en erfaring, at ophavsretlige problematikker blev centrale omdrejningspunkter. Når man i skolesammenhænge arbejder med analyse af og især produktion af multimodale tekster, bliver det vanskeligt at finde og anvende materiale, der er lovligt. Ophavsretten skal naturligvis overholdes, og derfor er der en naturlig begrænsning ift de ideelle muligheder for at skabe et tilfredsstillende produkt. En mulighed er, at elevernes produktioner skærmes i en lukket kanal på fx Skoletube - og altså ikke er tilgængelig for offentligheden. Således kan materialer fra fx Polfoto (men ikke andre, rettighedsbelagte medier, med mindre man har copydanaftaler) anvendes uden licens.

En anden udfordring har ydermere været, at Gåsetårnsskolens elever er udstyret med en iPad, som via Google på browseren Safari ikke indeholder samme søgeværktøjer, som man finder på en PC. Vigtigst er det manglende søgeværktøj: 'brugsrettigheder'. Det efterlader eleverne i en gråzone, hvor det derved ikke bliver tydeligt, hvad den lovlige brug af fundne modaliteter er. Dette skal såvel lærer som bibliotekar være opmærksomme på, og det er et område, hvor bibliotekets særlige fagviden kan udnyttes.

Undervisningsforsløbet i hhv dansk og historie blev tilgængeligt for eleverne via minuddannelse.net, hvor eleverne via grundig stilladsering arbejdede sig igennem de fire faser i danskforsløbet, herunder fastholdt læringen gennem løbende refleksionslogs. Minuddannelse.net er en læringsplatform, hvis formål er viden- og forløbsdeling på tværs af undervisere. Her oplever vi også udfordringer, idét materialerne kopieres frit og

mangfoldiggøres med ændringsmuligheder. Ophavsret bliver igen centralt og vi mener, det er noget, der bør afklares på et højere niveau, fx politisk. Originalversionen (lærerhenvendt) af begge forløb vil ligge på EMU til fri afbenyttelse medio 2018.

Formidling

Projektet er eller tænkes formidlet gennem artikler, konferencebidrag osv. Foreløbig har projektet været omtalt eller bliver omtalt i følgende:

Konferencer & temadage:

- PLC - temadag
- Munkebjergkonferencen
- Ambassadørnetværksdage
- Dansklærernes dag

Nyhedsbreve Center for Undervisningsmidler:

- Dansknetværk
- Kulturfagsnetværk
- PLC-netværk
- Biblioteksnetværk

Artikler:

- PLC - Børn og Bøger - udgives september 2018
- Dansk - Læsepædagogen - udgives i maj 2018
- Bibliotek - Bibliotekarernes fagblad Perspektiv - udgives i 2018

Fagteam møder med Center for Undervisningsmidler (CFU) som facilitator:

- Kulturfag
- Dansk
- Bibliotek

Inspiration

Vi har valgt at lave en samlet multimodal afrapportering for projektet. Denne kan tilgås via hjemmesiden:

<https://phabsalon.dk/cfu/dit-fag/laeringscenter/samarbejdsprojekt/>

Her kan man læse mere om baggrunden for projektet, resultater, læse undersøgelsesrapporten samt tilgå selve undervisningsmaterialet i dansk og historie. Her er ydermere eksempler på elevproduktioner, lydfiler, infografikker mv.